

Verschijningsvormen van nihilisme (E. Kuhn)

1. 1ste nihilisme; psychologische gevolgen van ontdekking dat waarheid, doel enz. door ons uitgevonden zijn. (4 en 6)
2. Eigenlijke of volkomen nihilisme; bezinning op 1. (4,7 en 9)
3. Passieve nihilisme; onvermogen om te geloven in de ficties als doel en waarheid.
4. Actieve nihilisme; kan de ficties bestrijden en achterlaten. (3)
5. Radicale nihilisme; zelf overwint de moraal.
6. Extreemste nihilisme; vrije experimenteren van de toekomst.

Nietzsche nalatenschap

- Nietzsches zus heeft 'Der Wille zur Macht' uitgebracht toen Nietzsche zelf geen invloed meer kon uitoefenen. (1901 en 1906)
- Pas in jaren 50 is daar aandacht voor gekomen.
- Vermeende hang naar nazisme en het gebruik van zijn teksten door Mussolini en Hitler hebben te maken met de opvattingen van zus (Die met haar man Nueva Germania gingen stichten in Paraguay.)
- Nietzsche zelf heeft zich openlijk gedistantieerd van het fascisme en antisemitisme van zijn tijd.

Lenzer Heide

- Idealen van Waarheid, Schoonheid en Goedheid zijn leugenachtige constructies,
- Het leven verliest zijn intrinsieke waarde door alle waarden op te hangen aan deze leugens,
- De zinloosheid van het ervaren lijden wordt gesust door leugens
- De leugens moeten ontmaskerd worden
- Maar dat 'moeten ontmaskeren', deze wil tot waarheid, is zelf weer een doel geworden,
- Als Nietzsche dat ook gaat ontmaskeren is er vernietiging, maar ook hoop in het vooruitzicht.

Wat staat op het spel

- Moraal; mens heeft absolute waarde en is niet toevallig of vergankelijk,
- Religie; het kwaad heeft zin en is geen argument tegen het bestaan van God,
- Wetenschap; adequate kennis van de ware wereld is mogelijk.

Maar hoe nu verder?

- De neiging ontstaat om (toch nog wil tot waarheid) iedere moraal te ontmaskeren als een gevolg van een behoefte (vernistheorie, gemaskeerd eigenbelang enz.)
- Maar ook politiek en economie verliezen hun bodem immers het rust op morele aannames (rechtvaardigheid, wederkerigheid) die nu ook hun bodem lijken te verliezen.
- Ook wetenschap en filosofie waren gekoppeld aan de moraal en moeten daar volgens Nietzsche nu van loskomen.
- Maar hoe? Kunst is wel scheppend, maar heeft te lang daar geen gebruik van gemaakt. Alle constructies komen nu eigenlijk in het verlengde van kunst te liggen nu er geen metafysische waarheid meer onder schuilgaat.

